

Wiadomości krajowe.

— Ze Lwowa. —

Chirurg kameralny Maxymilian Kornberger został rozporządzeniem nadworney Kancelaryi z d. 15go Kwietnia r. b. Chyrurgiem Cyrkulowym w Stryju.

N. Pan raczył nasyłaskawiey pozwolić Wojciechowi Hrabieniu Mierowi dobrego Busk leżące w Cyrkule Złoczowskiem pusić przez własną loteryją.

Wygrzywający te dobra w przypadku, gdyby ich sobie nie życzył otrzyma 200,000 ZR. w srebrze. Wszystkich losów będzie 127,000, a 6000 wolnych losów, Stawka po 15 ZR. W. W.

Oprócz dóbr może stawiający na tę loteryją wygrać 50,000; 15,000; 10,000; 5000; 4000; 3000; 2000; 1000; 500 i tak coraz mniej aż do 20tu ZR. W. W.

Wiedeński dom hortowny Hammera i Karsa podjął się wykonania tej loteryji, zaręcza oraz za wypłatę sumy wygranych.

Ciągnięcie nastąpi w Wiedniu d. 8go Stycznia 1825, a może i pierwej, gdyż tak wielkie korzyści tej loteryji spodziewać nam się mogą przedkiego wyprzedania losów.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Gwiazda umieściła na obronę swoich ostatnich nowin z Kolumbii następujące doniesienia, które iak sama zapewnia, adressowane były do Rządu Hiszpańskiego z Portorico pod d. 5tym Lutego i znajdowały się w Gazecie Madryckiej z d. 15go Kwietnia. Zapewniano w tych wiadomościach, że mieszkańcy staley ziemi, dawno już znienawidziwszy iakżo rewolucyonistów, zrucili ie z siebie pragną. Rząd konstytucyjny mający siedzibę w Santa Fé de Bogota zaczyna dla braku pieniędzy ociemniać prowincye północney Kolumbii. Wysłano woysko dla wybrania niedostawionych ludzi, ale wspomniane woysko samo nawet niepłatne wzbrańało się usłuchać rozkazu; od trzech miesięcy niepobierano w por-

tach brzegow północnych żadnego cła wstępnego. Na miasto Karrahas nałożono Kontrybucyją 20,000 Pistrów, ażeby zapłacić woysku przynajmniej jednę część zaległego żołdu. Tym czasem w całej Venezneli nie ma więcej iak 2000 ludzi pod bronią, resztę zbiegło od pułków. Warownie Puertocabello, Maracaibo i Cumana zostają prawie bez załogi, a z boiaźni napadu odebrały rozkaz wyprowadzenia wszystkich zapasów woiennych na południową stronę Apary. Niektórzy Urzędnicy Kolumbійscy obawiając się odwetu opuścili Santa Fé i schronili się na wyspę Curaçao; głoszą o tem mówię Kolumbianie: »Zginęliśmy, jeżeli nam Angliia nie pomoże.«

Brazyliia i Portugalia.

W Rio-de-Janeiro odebrano w dniach 36ciu wiadomości z Angolit w Afryce datowane d. 19go Grudnia, podług których tamteyszy Portuzalski Wielkorządca wszystkich tych odesłał w głąb kraju, którzy chcieli złożyć go z urzędu i osadę połączyć z Brazyliją.

Wielka Brytania i Irlandyia.

Na zgromadzeniu wielu znakomitych mieszkańców Kalkuty uchwalono, że ktokolwiek na obręcie parowym odprawiłby dwa razy podróż z Anglii do Indyi, nie bawiąc się dłużej iak dni 70, a zwłaszcza przez przelądek dobrej nadziei, lub przez czerwone morze, otrzyma znaczną nagrodę.

Kapitan Parry z obu swoiemi odkrywcemi okrętami będzie d. 7go Maia gotów do żeglugi.

Ponieważ pewien zbieg Hiszpański przybrawszy nazwisko Veraxa ganit w wielu Gazetach postępowanie Jenerala Miny w Katalonii, Jenerał Mina odpowiedział mu przez swojego Sekretarza Aldez sposobem następującym:

»Jenerał Mina nie spodziewał się tego ażeby nieuczestnie, których doznał chciano mu ieszcze przez osobiste namiętności uczynić boleśnieszczym. Na wszystkie przeciw niemu wymierzone zarzuty żadney inney nie będzie dawał odpowiedzi.«

Francya.

Dnia 20. Kwietnia zgromadziła się Izba Deputowanych do biór swoich dla mianowania Kommissyji trudnić się mających przeglądaniem wniosków do prawa, względem sprawdzeń rachunków za rok 1822 i otworzenia nowej pożyczki na opędzenie nadwyzwyczajnych wydatków z r. 1823.

Na posiedzeniu Izby Parów d. 22. t. m. przeglądano prawa wyrokiem Król: dnia 23. Grudnia r. z. nowo mianowanych Parów: Wicehrabiego de Bonald i Barona de Charette i przyjęto ich do Izby. Poczém Hrabia Pastoret zdał sprawę osiedmioletniemu odnowieniu Izby. Rzecone zdanie sprawy, w którém Kommissyja radzi przyjęcie tego wniosku, udzielone zostało Członkom do demów, a narady nad nim miały dopiero dnia 4. Maia nastąpić. Postanowiono także Kommissyją do przeyżenia wniosku do prawa tyżącego się pensyonowania Sędziów w przypadku choroby. Składali ją Margrabia d'Aguesseau, Hrabia Ferrand, Margrabia d'Orvilliers, Hrabia de St. Roman i Hrabia de la Bourdonnaye.

Jenerał Guilleminot odiechał d. 20go Kwietnia na Posła do Konstantynopola. P. Bois-le-Comte, pierwszy Sekretarz przy Poselstwie w Madrycie, wktórcie także odiedzie.

Sąd Appellacyjny Toulouzy ukonczył d. 14go Kwietnia sprawę 72 Francuzkich wojskowych przekonanych o zbiegostwo. Zbiegi te należały do następujących oddziałów: do legii obcych pod Pułkownikiem Caronem, stojący koto Bidassoy, podczas wtargnienia Francuzów do Hiszpanii; do liberalney legii obcý z Lugo; do liberalney legii Corunny, pod Jansensem; do kopiiników Napoleona II.; a narescie do Guerryłasów. Z oskarzonych wydano 29 przytomnym proces (między którymi Pułkownikowi Gauchais, Kapitanowi Peccarère, pięciu Podporucznikom it. d.) i 21 nieobecny (to jest: Pułkownikowi Caronowi, Paskalowi Emar, Kapitanowi Pombas, Lamothe, Mereau, Nantil, trzem Podporucznikom it. d.). Wszystkich resztę puszczono na wolność. Między tymi ostatnimi nie było żadnego znanomego nazwiska.

Listy z Bayonny donoszą pod d. 17tym Kwietnia, że Margrabia Mataflorida bawił czas nieiaki w tém mieście z obudwoma synami swoimi, zžad ndał się do Turynu obią poruczoną mu od Króla Jmci Katolickiego godność Poselską. Dnia tego samego przyiechali do Bayonny nowy Hiszpański Posel przy Dwo-

rze Francuzkim Hrabia de Revillagigedo, Sekretarz Poselstwa Margrabia Casa-Irujo i Hiszpański główny Konzul w Hamburgu, P. Corpas.

Gwiazda z d. 24. Kwietnia pisze, co następuje: »Uszkodzony w Muzeum obraz Rubensa więcý w samej istocie ucierpiał, niżeli z początku sądzono, nad czém tem bardziý ubolewać należy, zważywszy, że to był obraz naywięcý zachwycający artystów i znawców. (Błędnie więc powiedziano, że był mierney wartości.) Przedstawiał turniey dwóch rycerzy na koniach. Walka obuch oddana była z naywiększą prawdą i mocą; oholica wieyska zajmująca tto obrazu nadwyzwyczajney była piękności. To Wandalów godne tótrostwo udało się aż nadto dobrze. Ale bayką jest, o czém pisze iedna Gazeta Paryzka, że podobnym sposobem uszkodzono także sześć innych obrazów. Zapobieżono już, że więcý takiý nie będzie zbrodni.«

Monitor i Gwiazda umieścily artykuł, w którym przeciylicznym zarzutom bronią Rządowego wniosku przelożonego Izbom, ażeby prowizyie od kapitałów płacone po 5 od 100, zamienić na 4 od 100. Powyższy artykuł zbiaa szczególnie ten zarzut, iako przez ten plan umorzenie długu Stanu o lat 20 spóźnione będzie. Dowodzi przeciwnie, że przy takich środkach Rządu, dług Stanu prędzey o dwa roki zniesiony zostanie, oprócz tego płaćącym podatki oszczędzi przynajmniej 550 milionów, a w pomyślnych przypadkach może i więcý.

Niemcy.

Professor Dittmar zapowiedział w Berlinie stan powietrza na miesiąc May, a to na oate Niemcy, mianowicie na środkowe Niemcy i na kraie leżące nad Menem, Rednicą i Rabsą. May podług niego ma być burzliwy, mało pogodny, po naywiększey części zaspiony, słotny, a w końcu zimny.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 24. Kwietnia. —

Przesztoroczne zapasy drzewa towarneego w Gdańsku już po oczęści wysłano do Anglii, ale tylko na spekulacyją, gdyż z tantąd nic ieszcze nie zamowiono; pierwszy transport belek sosnowych, który z Polski przybył do Gdańska, natychmiast sprzedano po Złtp. 39 pomimo tego, że z Londynu nie naypomyślnieý dochodzą wiadomości dotyczące się tego artykułu. Na inne gatunki drzewa towarneego ieszcze nie ma stanowczych cen. Pszeniec płać w Gdańsku od 420 do 540 Złtp.

Gazeta Berlińska donosi, iż coraz bardziej w Anglii przekonywają się o szkodliwości zakazu wprowadzania obcego zboża do Anglii i zapewne wkrótce prawo zbożowe uchylonem będzie.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec żyta Złp. od 6 i gr. 8 do Złp. 7 — pszenicy od 10 do 13 — jęczmienia od 5 i pół do 7 i pół — owsa od 5 do 6 — siano fara jednokonna od 7 do 12, parakonna od 13 do 15 — słomy fara od 4 i pół do 6.

R o s s y i a.

Professor porządkowy przy Uniwersytecie Wileńskim, Radca Stanu Frank, otrzymał na własną prośbę z powodu podeszłego wieku i utraty wzdroku uwolnienie od obowiązków nauczyciela i pobierać będzie dożywotnie po 2000 rubli srebrnych rocznego dochodu.

T u r c y i a.

Dostrzegacz Austriacki z d. 5. Maia umieścił następujące wiadomości:

— Z Konstantynopola d. 10. Kwietnia: —

Przygotowania do wojny czynione wczasach ostatnich, wykonano z wzorowym porządkiem. Najmniejsze wtedy nie zdarzyło się bezprawie. Wojsko lądowe i morskie nawet w chwili wsiadania na okręty największą zachowywało karność. Ztąd powszechne ukontentowanie panuje między mieszkańcami Stolicy.

Kapudan Basza pożegnał się d. 5. t. m. z Ministrami W. Porty, a odebrawszy od W. Wezyra ostatnie rozporządzenia, udał się na pokład okrętu Admirałskiego o 74 działach. Oddział jeden floty złożony z fregaty, z 2 korwet i z 2 galeotów odpłynął do Dardanellów.

Z owych 12,000 Janczarów, którzy na wezwanie W. Sultana zapisali się do czynnej służby, przyjęto tymczasowo tylko 3,000, bęc, a żeby Stolicę nie zupełnie ogołacać z wojska, bęc z przyczyn finansowych, ile że każdy żołnierz oprócz zwyczajnego żołdu pobiera jeszcze codziennie 12 asprów. Wojsko to rozdzielono na dwadzieścia w porcie stojących przewozowych okrętów, które z pierwszym pomyslnym wiatrem mają rozwinąć żagle.

Jakie będzie przeaczenie dotąd uzbrojonego wojska i okrętów jest to największą tajemnicą. Co o tem mówi publiczność, są to same domysły.

Podług doniesień z Alexandryi z d. 9. Marca Agent Baszy Egiptu Nedszyb Efendy, wysłany przez W. Portę przybywszy do

Kairu przyjęty był z nadzwyczajną okazałością. W wiadomościach z samego Kairu z d. 27go Lutego donoszą o jego wieździe iak o najsławniejszym widowisku, iakie kiedy na Dworze Wice - Króla było widziane. Kiaja Beg odprowadził go z poczetem 4000 iazdy, i 3,000 piechoty do wyznaczonego mu namiotu. Mechmed Ali Basza i syn jego Ibrahim zbliżywszy się do namiotu całowali koniec sukni Nedszyba na znak uszanowania ku poruczonym mu zleceniom. Poczem tenże oddał Baszy dwie kosztownie przyozdobionych szabel, futro honorowe i list własnoręczny W. Sultana mianujący go naczelnyim Wodzem wojsk Rumelii, Albanii, Natolii, Syryi i t.d. Ibrahim Basza otrzymał dyamentami wysadzoną tabakierę. Podczas tej uroczystości dawano ognia ze wszystkich będących w Kairze dział, a wojsko przeciągało w największym paradyzie z namiotów stojących w polu do miasta.

Porta dawniej iuż o tem wiedziała, że Mechmed - Ali - Basza nie będzie osobiscie dowodził; i nikt nawet nie mógł się tego spodziewać, komu wiadomo, iak potrzebną jest iego przytomność w kraju, gdzie tak rozległy obręb iego działań. Odebrane z Konstantynopola pełnomocnictwo oddał swojemu synowi Ibrahimowi Baszy, który godność Seraskiera sprawować będzie. O liczbie wojska mającego walczyć pod iego sprawą, głoszą iak zwyczajnie, wiele fałszywych i przesadzonych wieści. Podług wiarygodnych podań wyznaczyl na tę wielką wyprawę 20,000 piechoty, a 2000 iazdy, z których 12,000 urządzono sposobem Europejskim. Basza dostawi 10,000 Druzów. Jazda Egypaska uda się lądem przez Syryją i Natolią do Dardanellów, a koło Gallipoli wsiędzie na okręty; gdy ostatnie odchodziły doniesienia iuż wyruszyła w pochód. Mechmed - Ali - Basza obowiązał się także na potrzeby Tureckich twierdz dostawić 6000 miar zboża; a owe próżne okręty, które przed sześciu tygodniami wypłynęły z Konstantynopola, o których przeznaczeniu tyle tajemnicznych i groźących rozsiewano wieści nie płynęły w żadnym innym celu, iak tylko po wzmiankowane zboże.

Rosterki powstańców w Morei codziennie stają się więcej znaczącymi. Kolokotroni, Nikita, Pietro Bei i inni z nimi połączeni Kapitanowie założywszy stolicę w Trypoli z iacie publicznie opierają się Rządowi mianowanemu wpływem mieszkańców wyspy. Ale ten myśli uderzyć na nich w 10,000 ludzi.

W ważnej odezwie podpisanej przez Prymatów Hydry, Spezyi i Ipsary wyrzeczono

no między innemi co następuje: »Zmuszeni jesteśmy naręczyć przerwać milczenie. Wtedy »kiedyśmy przez lat trzy nasz małątek, nasze »okręty i krew naszą poświęcali na oparcie się »przemocnej sile morskiej Turków i innych Bar- »barzyńców, zgraja rozbojników szczepiła po »wszystkich miejscach krajów nieporządek, nie- »zgoda i nieład, a dla zaspokoienia swych żądź »nieszczęśliwą Grecyją w największą wtrą- »cała nędzę. Pod ich tyranią z największą nie- »sumiennoscią marnotrawiono przychody Pań- »stwa, zniechęcono dobrych obywateli i tak »dalece ogołociono lud ze wszystkiego, że »strudno mu będzie znaleźć środki do po- »kronania swoich zagranicznych i krajowych »niemniej niebezpiecznych nieprzyjaciół.« — Wystawiając dalej karygodne postępkі tych rząd- »ców, powiedziano: »Oni zaniedbali i spusto- »szyli wschodnią Grecyją, zachodnią za- »stawili zupełnie iey własnemu losowi, a Mes- »solongi, to przedmurze Peloponezu winna »jedynie ocalenie swoje niezręcznym obro- »tem Turków i ostrej przeszłorocznej »ziemie.«

Pewną jest rzeczą, że większość powstań- »ców i ci wszyscy, których cokolwiek tylko do- »bro oyczyny obchodzi, choć potajemnie iednak »za nowym Rzędem trzymają. Ale przeciwnicy »ich mają daleko większą władzę; i pojednanie »obu stronictw nie tylko byłoby trudne do wy- »konania ale nawet nie długo trwałe. Na iak »długi czas połączy ich wspólnie niebezpieczeństwo, »ohaże dopiero przyszła wyprawa. Z resztą by- »łoby rzeczą naturalną, że powstańcy żądnych »ważnych działań wojennych do skutku przy- »prowadzić nie mogli. Od czasu przeszłorocz- »nej wyprawy — wyjąwszy haniebnny czyn okru- »cienstwa na brzegach Itaki wykonany, a który »wielką plamą ich dzieł będzie — nie wy- »rządzili Turkom żadnej istotniey szkody, nie »odebrali im ani w równych miejsc Negro- »ponta, ani Patrasu, Lepantu lub Koron- »ny.*) Usiłowania kilku słabych oddziałów, »żyjących tylko z rabunku w Akarnanii nie-

miały żadnych znacznych skutków, a jeżeli w »samej istocie (o czem powątpiewamy ieszcze) »potrafili na chwilę zapędzić się aż do Arty, »nieodebrali iednak ani twierdzy, ani nawet »Prewezie zagrożić mogli. — W Kandyi »znowu odzyskali Turcy przewagę. Ostatni za- »mach walecznego, ale od wszystkich opuszczo- »nego Tombasi tak był równie iak i poprzed- »nioze nieszczęśliwy. Po zwycięzcy walce musiał »odstąpić od twierdzy Sphakii położonej na »południu wyspy, a będącej iego najważniej- »szem miejscem obrony. Oprócz zamku Chis- »samo i Selino nie mają tam powstańcy ża- »dnego przytułku, wyjąwszy góry wysokie w głą- »bi kraju, które równie górcom Maynockim w »Morei każdego czasu opierały się Tureckiej »przemocy. Tak dalece Porta jest przekonana o »zupelnym podbiciu wyspy, że Biskup Grecki »mianowany dla Kandyi od tutejszego Patriar- »chy odплыł na flocie Kapudana Baszy.

Mimo tych wszystkich istotnych czynów »byłoby wielką śmiałością wyrokować teraz iuż »o przyszłym losie, lub oznaczyć wypadek walki, »do której tyle różnorodnych, a trudnych do »wyrachowania należy żywiołów. Wyrokowanie »takie zdać się być atoli w Europie po- »wszechnym zwyczajem. Turkom należy oddać »sprawiedliwość, że nie starają się oszukiwać sądu »współczesnych. Mimo tego, że w publicznych »mówach i pismach swoich używają napuszonego »wchodniego stylu, nigdy samochwalstwo nie jest »ich błędem. W szczęściu, czy w nieszczęściu »zawsze z uległością, ale nigdy z dumą nie poglą- »dają na przyszłość, a nawet znane im dobrze »codzienne dowody nienawłści z naydniejąc się w dzie- »łach wszystkich prawie przeciw nim piszących »Europejskich autorów, znoszą z wielką powo- »lnością. Jeżeli zaś drogą prawdy, postępować »chcemy, przestajmy wierzyć swantorniczym do- »niesieniom Greckich korrespondentów, którym »dotychczas ku naszemu największemu zadzi- »wieniu wiele ieszcze wierzy.

Czytamy w Pruskiej Gazecie Stanu »że haracz, który Egipt zbożem, kawą i t. p. »corocznie opłacał W. Porcie, wynosił 6 mi- »lionów piastów. Podobnie i tego roku przy- »były po ten haracz okręty, Basza żądał, ale- »by mu wprzód zapłacono, lecz gdy tego do- »pełnić nie były w stanie, musiały próżno od- »plynąć.

*) Korrespondenci Dziennika rozpraw; Kon- »stytucyoniści i innych Dzienników Fran- »cuzkich dawno iuż warownie to podbierali, nie- »którzy nawet wymieniali dzień i godzinę ich zdo- »bycia. Co jest rzeczą nayszczególniejszą, że za- »danej tym sposobem rozsiancy wieści ani odwo- »żano, ani nawet sprawdzono.

(Do tego Numeru Gazety jest Rozmaitości Numer XIX. dołączony.)